

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000120

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Усова Марина Олексіївна

2. Maryna Usova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 04-09-2024

Спеціальність за освітою: Економіка

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 19775

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Управління ризикостійкістю підприємств роздрібної торгівлі
2. Risk Resilience Management of Retailers

Реферат:

1. Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню теоретичних і методичних положень, розробці науково-практичних рекомендацій щодо управління ризикостійкістю підприємств роздрібної торгівлі. На основі дослідження етимології та еволюції управління ризиками, узагальнення існуючих підходів до трактування поняття «ризик», розроблено семантичне поле градації ознак ризику та запропоновано авторське бачення його змісту як об'єктивно-суб'єктивної економічної категорії, відповідно до якого ризик є наслідком неоднозначної ситуації та одним з головних джерел додаткового підприємницького прибутку, має ймовірнісний характер походження негативної, нейтральної або позитивної події. За результатами здійсненого контент-аналіз існуючих трактувань сутності поняття «ризикостійкість» в сучасній економічній літературі сформульовано авторське бачення її змісту як внутрішньої властивості системи управління ризиками, яка сприяє забезпеченню цільового рівня результативності діяльності підприємства роздрібної торгівлі при різних впливах широкого спектру зовнішніх і внутрішніх чинників. Обґрунтовано, що управління ризиками є цілеспрямованою, послідовною реалізацією функцій планування, організації, контролю,

мотивації та координації діяльності щодо своєчасної ідентифікації, діагностики, попередження, а також проведення превентивних заходів з метою досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства роздрібною торгівлі. Для аргументованого визначення основних аспектів процесу управління ризикостійкістю на підприємстві роздрібною торгівлі здійснено систематизацію основних критеріальних ознак та введено додаткову: за сферами впливу на діяльність. Приймаючи до уваги сучасні тенденції цифрової трансформації економічних процесів, аргументовано необхідність використання сучасних інформаційних систем для управління ризиками. Систематизовано та охарактеризовано програмні продукти за сферами діяльності підприємства роздрібною торгівлі (програми для збору та обліку інформації про зовнішнє середовище підприємства; програми для збору та обліку інформації про внутрішнє середовище; програмні продукти щодо статистичних досліджень; аналітичні програмні продукти із функціями прогнозування; аналітичні програмні продукти для аналізу продажів; програмні продукти управління ризиками). Розроблено інтегровану модель інформаційної системи управління ризиками. За результатами аналітичної оцінки основних тенденцій розвитку роздрібних підприємств України за 2021-2023 рр. встановлено, що військові події в Україні сформували складне середовище, в якому спектр ризиків розширюється. У ході проведеного статистичного аналізу встановлено, що, не дивлячись на повномасштабну військову агресію російської федерації на території України та безпрецедентні виклики, вітчизняний роздрібний сектор проявляє надзвичайну стійкість, а оборот роздрібною торгівлі має позитивну тенденцію до зростання.

2. The dissertation is devoted to the scientific substantiation of theoretical and methodological provisions, and the development of scientific and practical recommendations for risk resilience management of retail enterprises. Based on the study of the etymology and evolution of risk management, and generalization of existing approaches to interpreting the concept of "risk", a semantic field of risk attribute gradation has been developed, and the author's vision of its content as an objective-subjective economic category has been proposed. According to this vision, risk is a consequence of an ambiguous situation and one of the main sources of additional entrepreneurial profit, having a probabilistic nature of the origin of negative, neutral, or positive events. Based on the content analysis of existing interpretations of the essence of "risk resilience" in modern economic literature, the author's vision of its content has been formulated as an internal property of the risk management system, which contributes to ensuring the target level of performance of a retail enterprise under various influences of a wide range of external and internal factors. It is substantiated that risk management is a purposeful, consistent implementation of the functions of planning, organization, control, motivation, and coordination of activities for timely identification, diagnosis, prevention, and preventive measures to achieve the strategic development goals of a retail enterprise. To determine the main aspects of the risk resilience management process in a retail enterprise, the main criteria have been systematized, and an additional one has been introduced: by areas of influence on activities. Taking into account current trends in the digital transformation of economic processes, the necessity of using modern information systems for risk management has been argued. Software products have been systematized and characterized by areas of retail enterprise activity (programs for collecting and accounting information about the enterprise's external environment; programs for collecting and accounting information about the internal environment; software products for statistical research; analytical software products with forecasting functions; analytical software products for sales analysis; risk management software products). An integrated model of the risk management information system has been developed. The analytical assessment of the main development trends of retail enterprises in Ukraine for 2021-2023 has shown that military events in Ukraine have created a complex environment where the spectrum of risks is expanding. Statistical analysis has established that, despite the full-scale military aggression of the Russian Federation on the territory of Ukraine and unprecedented challenges, the domestic retail sector shows extraordinary resilience, and retail turnover has a positive growth trend.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гросул В. А., Усова М.О. Інтегрований підхід до діагностики внутрішніх ризиків підприємства роздрібною торгівлі в умовах коронакризи. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. №4. С. 27-34.
- Гросул В. А., Усова М.О. Ризик: сутність, причини виникнення та основні види. *Економічний простір*. 2021. №175. С. 58-64.
- Гросул В. А., Усова М.О. Стратегічні аспекти управління ризикостійкістю підприємства. *Інноваційна економіка*. 2022. № 1. С. 38-43.
- Усова М.О. Концептуальний підхід до управління ризикостійкістю підприємств роздрібною торгівлі. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. № 1 (27). С. 89-98.
- Гросул В.А., Усова М.О. Методичні аспекти оцінки рівня ризикостійкості підприємства роздрібною торгівлі. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024 рік. Том 9. № 1. С. 282-286.
- Усова М.О. Особливості формування інформаційної системи управління ризиками підприємств роздрібною торгівлі. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2024. № 2. С. 70-75.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U104991

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гросул Вікторія Анатоліївна
2. Grosul Viktoriya A.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федулова Ірина Валентинівна
2. Iryna V. Fedulova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8802-137X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лупак Руслан Любомирович
2. Lupak Ruslan L.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахуча Еліна Вікторівна
2. Ellina V. Pakhucha

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Сергій Валентинович

2. Serhii V. Rudenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зубков Сергій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Зубков Сергій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Міненко Софія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна